

Pri materi.

Božja roka je nasadila po zemlji obilo cvetic in sočne trave tudi tam, kjer vi, otročički, ne morete do njih, kamor ne more živinca vsak dan.

Gori vrh planin se razprostirajo obsežne planjave, odete spomladi s pestrim cvetjem v dehteči vonjavi.

Kamniške planine nad sv. Primožem se odenejo leto za letom z veličastno, krasno odejo. Cvetele bi pač ondi cvetice edinole Stvarniku na ljubo, da niso zasledili ljudje onih sočnih planjav.

„Ker neče trav'ca dol, mora krav'ca gor“, pravijo naši in vodijo slednje leto o sv. Petru iz vseh podolinskih vasi tje gor na planine cele črede konj, goved in ovac.

Tam za onim robom, kjer misliš ti, ljuba mladina, da se dotika zemlja neba, za onim robom stoje čudna bivališča. Kakor bi se bil Turek približal s svojo vojno in si postavil ondi svoje šotore. Vse polno okroglih koč z visokimi stožicastimi strehami; v sredi shramba za mleko, maslo in sir, postelja za planšarja, okoli nje pa staja za čredo, ki pride sem po noči in ob času nevihte. In vihra rajši razsaja po gorah kot po mirnih dolinah.

Razen neviht z gromom in treskom je pa na jasnih in zračnih planinah še druga nevarnost, sosebno za mlado živinco.

Grozno, razpokano skalovje je domovanje ostrokljunih orlov in jastrebov. Vi ste vajeni samo malim, ljubeznjivim ptičkom, ki prijazno skakljajo po vejevju in veseli drobé svoje pesmice, toda gori na gorah bivajo ptičvelikani, katerim je pobrati in dvigniti malo jagnje kakor pri vas skopcu teden staro pišče.

Bilo je vročega poletnega dne. Pripravljalo se je na nevihto, črni oblaki so obdali planino okroginokrog, vsak čas se je imelo uliti...

Črnorujavkast jastreb je hotel še pred dežjem dobiti večerje za svojo mlado deco v gnezdu. Opazil je z bistrimi očmi svoj plen — ovco z jagnjetom. Polahko se je spuščal niže in niže. Jagnje se je brezskrbno stisnilo k skrbni materi, ta pa, v strahu za svoje dete, boječe vpre svoje oči v smrtnega sovražnika in milootožnim glasom zaprosi roparja usmiljenja in kliče na pomoč. Toda jastrebov zakrivljeni kljun ne pozna prizanašanja in ostri kremplji njegovi nikake milosti. Le premišljuje še, kako naj se loti krvavega opravila. Ovca mu je očitvidno na poti, da ne more hipoma ugrabiti svojega plena. Za časek se še pomudi in ogleduje svojo žrtev in — — — pok, pok! Kar pokadilo se je od njega in perje je sršnilo po zraku. Grdé jo je odkuril; ali je došel v svoje domovanje, ali je telebnil smrtno zadet v prepad? Kdo ve?

Kotarjev Peter je bil dober strelec. Brez puške ni nikdar pohajal po planinah in zastonj ni smodil svojega smodnika. Pogrešil je bil pred nevihto v staji ovco z mladičem. Gre ju iskat in ju najde ravno še v pravem času.

Vesel ju odžene na varno.

„Ej, ti revica, ti!“ boža prestrašeno ovco.

„Ubožec, kje bi ti zdaj-le bil, ko bi se ne bil držal matere“, je govoril, pa pritiskal k sebi mlado jagnje, ki je je vzel v naročje.

Tudi vi, otročički, bodite radi pri svoji skrbni materi!

Tudi na vas prežé krvoločni jastrebi, ki bi vam radi z ostrimi kremplji iztrgali srce in dušam vzeli življenje. Taki jastrebi so hudobni tovariši in tovarišice; varni pred njimi ste pa le pri dobri materi.

Kdor matere se rad drži
Nesreče se mu bati ni,
A kdor potika se okrog,
Prestál še mnogo bo nadlog.

F.č.

Požigalec.

I.

Zrak je trepetal od neznosne vročine, soparica je pritiskala že cel mesec, in niti ponoči ni vročina ponehala. Puhtela je iz razžgane zemlje in prihajala z vetrom; po gajih je bilo vse mrtvo. Ptice so se z odprtimi kljuni skrivale po grmovju, in živega, veselega zvoka ni bilo čuti od nikoder.

Rakovčev Martin se je v tem času dolgočasil neusmiljeno; šole ni bilo, tovariši so bili razkropljeni po polju, kjer so s starši razbijali grude po njivah, a Martin ni imel nikakega opravila. Oče so hodili vsako jutro na delo v gozd, kjer so kosili resje, mati so bili pri bogatem kmetu na dnini, in tako je bil vedno čisto sam doma. Polegal je po senci, plezal na drevesa, a vsega se je bil že naveličal.

Vročega popoldne je zopet ležal na trati pred hišo in mislil, kaj bi počel. Prav ničesar ni vedel poprijeti. Gledal je predse, vzdahal in mislil.

Kar nenadoma skoči pokoncu in upre pozorno svoj pogled na domačo kočo. Velik pajek je napredel ob voglu veliko pajčevino, se motal po njej in ovijal muho, ki se je premeščavala semintje in piskala v smrtnem strahu. Martin je to nekaj časa opazoval, potem pa hitro segel v žep in prižgal žveplenko. Pogledal je okrog sebe, a nikogar ni bilo blizu. Koča je stala med drevjem zunaj vasi.

„Te-le pajčevine požgem“, je mislil samprisebi. „To gotovo ni nič hudega; mati bi storili isto.“ Pritaknil je žveplenko, in plamen se je popel bliskoma po steni, se zaganjal po goreči snovi vedno više, pojemal, pa zopet mogočnejše zaplapolal.

Martin je stal odprtih ust ob strani in ves zadovoljen opazoval ta prizor. Hkrati pa je ostrmel, se prestrašil, lice mu je obledelo, in nepopisna